

СТРАЈКА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

БРОЈ 5 ПАРА

Стар Редакције и Администрације Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Администрацији. Цена утврђена.

Неплаћени се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Писма рукописе, који и све остало што се односи на лист, слати власнику листа

Словенски Јуда

БУКУРЕШТ, 15 августа

Министарство спољних послова добило је поверљив извештај из Софије да је 12 овог месеца Бугарска потписала уговор са Турском о неутралности.

Русија мора по други пут

Без прошле историје, не може се будућност ни сагледати, а камо ли утврдити. Она нас учи, да познамо прошлост па да можемо сагледати будућност. Најближа историја балканских народа није давна, још и данас имаде небројено живих савременика, они су у стању да причају, шта су својим ушима слушали и својим очима гледали. Они су чули и видели, да је 1876. руска крв ослободила Бугарску од турскога ropства. Четрдесет хиљада Руса леже само под Плевном. Даље оно, све је рекао покојни Аксаков. У тој руској крви за бугарску слободу имаде једна бугарска мрља, која је небројено пута споменута, али никада веће она сувишна и отужна бити за спомињање, пошто је велика, значајна и врло ретка, можда јединствена за историју оних народа, који хоће да се боре за своју слободу. Та је бугарска мрља: Руси су тада Бугарима дали оружје, да се боре прогиву Турске, а Бугари су то оружје за новац продали Турцима. Још су тада Бугари водили „реалну“ Радосављевићу политику. Русија је ипак Бугарску ослободила.

Са тешком муком и великим напорима, уз благослов Русије, створен је 1912. године Балкански Савез, опет против Турака, да спасе још преостало хришћанско робље. Русија је у том рату помагала Бугарску и капом и шаком; новцем и оружјем. Кад је требао тај рат да буде крунисан заслуженим успехом, Бугарска је месецима у Лондону држала целу Европу у стагнацији, баш као што и данас то чини својом „неутралношћу.“ Резултат је био мучки

напад и руско оружје, дато Бугарској у балканском савезу против Турске, — уништавило је нас, Србе.

Тако сведочи најближа историја.

Пре тринаест месеци дигла се културна Европа, да учини са Турском оно, што није могао да учини, издајством Бугарске, распали балкански савез. После 1876 године Русија се поново дигла на Турску, да доврши започето дело и шта видимо? Бугарска понавља ону велику и тешку историску мрљу, она продаје Турској остатак онога оружја, којег је као помоћ добила од Русије у балканском савезу против Турске.

Руска штампа назива Бугарску Кајвном, што је мучки ударила на нас, а назива је библијским „блудним сином,“ што иде неваљалим трагом. Нашта то не вреди. Историја јасно говори, да бугарски државници народни морал постављају на „реалност“ основи. Жели ли пак Русија, да љубљеној Бугарској извојује истинску слободу, она мора по други пут да је ослобођава, али од унутарњих Турака.

Работи

Од пре неког времена пала ми је у очи једна дама са београдског корво-а, која пре подне носи плава после подне бео цвет.

Занигерован тим ја се распитах за уврок и дознах: Да она има два љубавника, од којих један коле плава а један бео цвет, и да према томе кад с којим има састанак, носи потребан цвет.

Паметна женска!

На Галипољу

— Огорчене борбе. — Успех Савезника —

Атина, 15. авг.

На Галипољу су отпочеле од пре три дана врло

огорчене борбе. Савезници су увели у фронт нове трупе. После огромног утршка у муницији, Савезници су успели да нанесу Турцима огромне губитке и да их потисну за 800 метара уназад.

С обзиром на околности овај се успех сматра у војним круговима као врло значајан.

Талат-беј у Софији

— У званичној мисији — изјава кореспонденту. „Берлинер Тагеблата“ — Концесије Бугарској —

Софија, 15. авг.

Турски министар унутрашњих дела Талат-беј стигао је у Софију у нарочитој званичној мисији, која се држи у највећој тајности.

Талат-беј је пред кореспондентом „Берлинер Тагеблата“ изјавио, да су односи између Турске и Бугарске врло повољни, и да се он нада, да ће их скоро будућност пред заједничким интересима само побољшати, а ни у колико погоршати као што то покушавају да представе Силе Четворног Споразума.

Министар је даље нагласио, да је Турска вољна да учини Бугарској знатне концесије.

Д'Анунцијо за 20.000 круна

Ко донесе главу песника д'Анунција добија 20.000 круна.

Солун, 15. авг.

Из поузданих извора се сазнаје, да је аустријски генералштаб ученио главу италијанског песника д'Анунција са 20 хиљада круна. Свако лице које дође се његову главу добија поменућу суму.

Мањ то ако им не помогне!

Национална економија Кожарске радње

Код нас у Београду већ сада је велика опасност по обућу, али ће величина те опасности тек наступити, кад удари јесења киша, а и љута зима. У гориву смо доста оскудни, а и скупо је. Не имати нужну топлоту у кући, па не имати и добру обућу, готова је болест и онда ће се опет појављивати разне заразе и болести: биће опет пуне болнице, биће опет оскудније у лекарима; а погребна ће кола много чешће саобраћати до Хази-Поповца, а непотребни ће се гробови један за другим низати и испуњавати парцелу по парцелу. Народ каже: „с ногу долази свака болест“, па се добра обућа сматра као први и најважнији услов за чување тела и његовога здравља.

Данас је врло тешко у Београду обути се добром обућом. Беспремерна висина цена многога је обосила, а тек ће обосити. Сва та незгода лежи код наших трговаца са кожама. Они се извињавају, као и они шпецерајисти и колонијалисти, са скупоћом коже и Бог те пата каквим све тешкоћама, а највише том сретном ажијом. Међутим ми знамо, да су наши кожарски трговци продавали ону своју затечену робу, од пре рата, по 3 и 4 пута већу цену, него што је цена пре рата била. За ту тек робу нису имали незгоде у набављању. Дале, и највећа ажија, коју смо имали није могла робу подићи цену на тој висини. Највиша ажија била је 30 дин. дјекле 50 од сто. Ђонови се овде продавали по 5 дин. кгр. значи, да је за наполеон могао купити 4 кгр. ђонзова, који би уз највишу ажију коштали килограм 750 дин. Међутим наши трговци продају килограм ђонзова 22—26, па чак и 30 дин. Пар мушких ципела не може се добити испод 40—50 дин. за дечаке од 12—15 година испод 25—30 дин., полове женске ципеле испод 30—40 дин., хрциле, пенцета и штикле испод 20—25 динара. Претставимо родитеље, који имају троје или четворо деце, а још при том да је чиневник, онда ћемо лако претставити стање његовога очајања, што ће му га зима собом донети. По значајности ово питање ни мало не уступа питању о исхрани. Надлежни треба о овоме дубље и озбиљно да промисле.

Радославов и опозиција

Одбијен захтев за сазивање Соборања

Софија, 15. авг.

Министар председник Др. Радославов одбио је захтев шефова опозиције да се сазове Соборање у ванредан сазив.

Женски свет

Чудновати огласи

Овај чудноват оглас једног сина, красника, упућујемо нашим материма. У њему има нешто и смешнога, али има и тужнога и жалоснога за осетљиво мајчино срце. И код нас има тога, само што се код нас незознаје овako преко новинарских огласа, него се незознаје тек онако из пета. слога, а у рубрици полициске хронике. Да то постоји и код нас јасан је доказ она песма, која је морала постати из тих кругова. Она је:

Мајко ме куно, отац ме коре,
Зар опет сине, оста до коре?

Куда си пошо, куда то води
Ах, куку мени, што ли те роди!

У једном недељном листу, што изилазаше у Арауеру (далеко опет Немачка) 28 фебруара 1844 године изишао је овај оглас: „Мојој мајци. Не због крађе, него због туче, седим овде (у главњачи), у Арауеру. Ја сам у крми због наплате једног кајишарског рачуна кућно само по глави келнера, кога су после мртвог однели. То је било све. Куда си ти, мајко, отпутовала — не знам, али пошаљи одмах новца. Иако ми је неугодно, ја морам овде остати. Пошаљи, мајко, одмах паре, јер по свој прилици, ја ћу морати рачун да платим. Тома Вистли.“ Када је тај оглас мајка прочитала морала је запевати:

Куда си пошо, куда то води
Ах куку мени, што ли те роди!

Шала

Тетка (свог осмогодишњег рођака): Па ко ти лечи прст?
Он: Бога!
Тетка: А шта ради доктор?
Он: О, он га само гледа!

Немачка понова тражи мир

Немачка је понудила мир Русији са извесним концесијама —

БУКУРЕШТ, 15 августа.

У овдашњим дипломатским круговима уверавају да је Немачки свих дана понудила Русији мир, преко једне велике полјатичке личности, с тим да јој учини још извесне уступке у Галицији и Буковини. Русија је свечано одбила предлог Немачке.

Ово усиљено тражење мира од стране Немачке, и поред њенах „колосалних“ успеха, најбоље показује колико вере имају Немци у своју крајњу победу. С друге стране то показује да се Руси ни у колико не осећају побеђени.

Ратне припреме у Румунији

По свима изгледима Румунија ће у току идуће недеље објавити Аустрији рат —

БУКУРЕШТ, 14 августа.

Румунска влада учинила је све припреме да се мобилизација целокупне војне снаге изврши у року од 48 часова. Саобраћај на свима железничким пругама престаје 18. ов. мес.

Грчка се спрема

Заповест министра морине. —

Солун, 15 авг.

Министар морине издао је наредбу официјарима и подофицијарима морине ван својих јединица да се у року од 10 дана јаве својим командама.

Свако нејављање биће кажњено смрћу.

Ова строга наредба разна се тумачи.

Руско повлачење

Суд једног Немца о руском повлачењу

Мајор Морат, војни критичар „Берлинер Тагблата“, пише о руском повлачењу сво: Руси се из дана у дан повлаче и готово целокупна наша штетпа велича наше продирање у Русију. Међутим, да се запитамо, да ли је ово продирање успех. Одмах ћу да кажем да најг. Наше продирање у Русију

неће бити све дотле успех, док не ватерамо Великог Кнеза да прими борбу. Ја са болом у души посматрам овај наш успех, јер у колико наше трупе дубље улазе у Русију у толико ће бити више изложене различним болестима са којима ће имати змус да се боре. Наш успех, дакле, значи срљање у царство заразних болести.

Бугарска и Турска

— Постоја ли уговор или не? —

Атина, 15. авг.

У овдашњим владајућим круговима се још ништа позитивно не зна о томе да ли постоји какав уговор између Бугарске и Турске. Међутим, из извора, којима се мора поверавати се сањаје, да уговор постоји и да је Турска на притисак Немачке прастала да Бугарској учини знатне територијалне концесије.

Заслужена казна

Арнаути бунтовници стрељани у Скадру

Цетиње, 15. авг.

Неколико Арнаута, за које се доказало да су почели да буне народ од када су Црногорци отпочели да уводе ред у Скадру, стрељани су пресудом ратног суда.

Манифест опозиције

— Оповиција се обраћа народу и тражи да је помогне. —

Софаја, 15 авг.

Бојећи се да влада др Радославова не изврши удар, представници опозиције су одржали низ саветовања. Решево је да се на народ упута манифест којим ће се народ обавестити о правом стању илуструје у којој се земља данас налази. У манифесту ће опозиција тражити од народа да је помогне, да изјави своје неповерење данашњој влади која Бугарску гура у пропаст. Текст манифеста одштампаће се у свима опозиционим листовима.

Држање Румуније

— Румунија се определила —

Букурешт, 15 авг.

На питање Сила из Споразума какво би држање узела Румунија у случају какве распре између балканских држава, Румунија је изјавила, да је готова да увек свим мерама спречи сваку авантуру од стране Бугарске.

Италија и Дарданели

— Италија шаље у Дарданеле 150 хиљада војника —

Солун, 13 авг.

Јављају из Рима, да је Италија донела одлуку да у току овога месеца пошаље

на галипољски фронт око 150 хиљада добро опремљених војника. То ће бити прва помоћ Савезницима.

Италијанска флота која је већ на путу за Дарданеле потпашће под команду енглеског адмирала.

Венизелосова изјава

— Опасност од победе германског оружја —

СОЛУН, 15. августа

Приликом ступања на владу Венизелос је изјавио, да победа германског оружја преставља за Грчку отрован нож у срце. Ако Германи победе господарство на Балканском полуострву припаће Турској и Бугарској. Свим силама треба се борити за слом Аустро-Немачке.

Стрељани Грци

— Турци стрељали у Цариграду 4 виђена Грка —

Софија, 15 авг.

Из Цариграда извљају, да су тамо јуче стрељани четири виђена Грка за безначајне кривице.

Васељенски партијарах је уложио протест пре извршења пресуде, али је одбијен лично од Енвер-паше.

На Балкану

Букурешт—Ниш—Атина

Софија, 15. авг.

У овдашњим дипломатским круговима се говори, да се између Букурешта, Ниша и Атине воде журно преговори која ће знатно изменити данашњу ситуацију на Балкану.

НАД ФРУШКОМ ГОРОМ

Успех српских авијатичара

Солун, 15. авг.

Овдашњи добро информисани лист „Независност“ доноси телеграм из Букурешта, у коме се јавља, да су српски авијатичари пре неколико дана летели над Фрушком Гором. Избацили су знатан број бомби на војне објекте у Руми, Врбнику и Иригу, чиме су причинили огромне штете тек подигнутим форовима. Погинуо је велики број вој

ника. На авијатичаре је о-сута силна пушчана и артиљеријска палба, али без икаквог успешног резултата.

Дневне вести

Молепстваје у Београду

Јуче је поред свих цркава у целој земљи одржано и у Беогр. Саборној Цркви молепствије за победу Савезничког и нашег оружја. Молепствију је присуствовао и Митрополит Дамитрије, а после молепствија одржао је пред великим бројем грађанства обојега пола леп и прикладан говор.

Код Есада

За време бављења у Арбанији санитетски пуковник г. Сондер био је неколико дана гост Есад паше.

Енглеска мисија

Др Фермон са још 4 лекара чланова енглеске мисије допутовао је у Ниш.

Дечија болница

Радови на поправку америчке дечије болнице у Нишу приводе крају. Болницу ће снабдевати са свима потребама мисија Америчког Црвеног Крста.

Једна корисна новина

Министарство Народне Привреде отворило је у Нишу радионицу за поправку свих пољопривредних спра-

ПОДЛИСТАК

Pierre Loti.

Madame Hrysantème

— Да гледамо њихов одлазак! — рече Из и наслони се на прозор.

На капији врта почну се опет клањати, па се затим почеше разилазити, свако на своју страну. Кроз ноћ види се љуљане шарених лампијона, које држе на танким штапањима у рукама, па изгледа као пецају рибе... Поворка одбијене госпођице Јасмин упутила се уз брег, док се пратња Хризантемина окренула низ стару улицу, која води к граду.

Затим изађосмо и ми. Ноћ је марисала пријатном свежином, трептале су звезде на плавоме своду, свуда је владао мир. У даљини

се још назираху црвени лампијони моје „родбине,“ која се губи у отворени повор, што скрива Изгасаки.

Ми пожуњисмо ближим путем мору...

V.

Тамо доле, у овој интернационалној згради, потпуно сав је и потврђен брачни уговор. Неки чудним и великим словима регистрован је. Као сведоци послужила су нам нека мала и комична бића, која су обучена у неке уске шарене униформе, а на главама носе руске капе.

Свечан чин је извршен у подне.

Од Хризантемине стране свечавости је присуствовао само њена мајка, а само је стране — био сам ја присутан. Изгледали смо као људи, која су дошли да потпишу неки мрачни уго-

вор. Обе жене су држале пред оним ружним чиновницима, који су за њих представљали „државни закон“.

На једној страни женидбеног регистра, морао сам француски написати своје часно име и презиме, титулу и место (одакле сам. Онда сам на најфинијој јапанској хартији добио дозволу од цивилне власти округа Кју-Сју-а, да смем становати с госпођицом, званом Хризантемом, у кући предграђа Бу-джен-джи. За сво време свога оављења, бићу под заштитом власти.

Исте вечери била је у нашем стану опег красна свечаност. Славили смо сватове.

— Наставиће се —

ФЕЉТОН

Мил. Д. С. : ○

СА МРТВЕ СТРАЖЕ НА ДРИНИ

Пролеће је. Шуме озелениле и прикриле страже — војнике. И ено га један, који из жбуна са брда мотри соколовим очима дуж Дрине. Цврнут таца, дивно зеленило и шаренило пролећа њега не интересује, него само шум који долази с босанске обале. Његов поглед прелази муњевитом брзином с предмета на предмет, који се виде на оближњем непријатељском земљишту. Мало се на коме задржава сем на једном непријатељском рову из кога варе голубије качкете непријатељских војника. Одавно их већ познаје њему је непријатно да их макар и за тренутак види, а ка-

мо ли да их по читаве сате овде гледа. Радо би скренуо свој поглед на коју другу страну, на која други предмет, али му отаџбина то не допушташе. Размишљао је и тражио узрока својој неописаној мржњи према њима и дошао је до закључка, да су они узрок његовим мукама, које већ годину дана трају. Но у том му дође смена и он полазећи са свог стражарског места баца још један поглед пун мржње па се одмах изгуби у шипражу са друговима.

Ево га у стражарећем оделењу мртве страже. Један се његов друг загледа у недра, други се мува око огњишта са кога пламен лиже две мањерке, трећи се крпи, четврти лепо потрбушке па хрче и слатко спава онако како може војник, који целе ноћи вије

Да би од ове радонице наши привредници видели што веће користи Министарство је прописало нарочиту таксу по којој ће се вршити оправке.

Страни лекари

Министар Унутрашњих Дела поднео је Министарском Савету предлог, да се око 40 странаца лекара, већином Америчана приме у државну службу, као контрактурални.

Курсе за стране лекаре

Министар унутрашњих дела у најскоријем времену отвориће курс за српски језик који ће посећивати страни лекари који се налазе у државној служби.

Набавка намирница

Министарство народне привреде носи се мишљу, да у Америци изврши веће наруџбине гаса, соли, шећера, спиритуса и осталих намирница. Желети је да ова замисао не остане само мртво слово на хартији већ да се и у дело приведе, и то што пре јер прети опасност да у најскоријем времену останемо без овак тако потребних артикала.

Белешке

Српском Друштву Црвенога Крста потребно је за огрев 1000 куб. метара дрва букови и церови прве класе. Ко би се хтео примити ове испоруке нека се јави Друштву са понудом. Ближи се услови могу сазнати у Друштвеном Дому у Нишу.

Скрећемо пажњу наших читаоца на данашњи оглас: Откривена тајна наше будућности.

Из ратне торбице

Другови у невољи.

којићког пука буде одређен у извиђање у правцу Огар—Шимановце. У патроли која је имала да извиди село Голубинци, био је и редов Јован Боран, из Злата, срез бољевачки, округ тимочки. Кад је вод био близу села, водник одреди Јована да оде у лево од села и да види да ли се селу

може прићи са западне стране. Тек што је Јован одмакао од вода, спази недалеко пред собом тридесет непријатељских коњаника који јуре право к њему. На петнајест до двадесет метара растојања, они сјахаше, јер ближе не могаху због једног широког рова који им препречи пут и осуше ватру из револвера на Јована. Али се ни Јован не абуну. Скочи с коња, скиде карабин и на ватру ватром одговори. Ова неравна борба водила се прилично дуго и непријатељ се приближавао Јовану. Кад је готово наступио критичан тренутак, пристигоше у помоћ Јовану поднаредник Душан Филиповић, из Крежбинца, срез Параћински, округ Моравск, и редов Михајло Казимировић, из села Јабуковца, срез брзо-паланачки, округ крајински, те сада сва тројица сложено осуше ватру на противника, који се поколеба и окрете плећа.

Командир је похвално сву тројицу указујући свима војницима на храбро држање Јованово и другарско пожртвовање Душаново и Михајлово, а Јован и данас прича: „За ово моје спасење увек ћу бити благодаран Душану и Михајлу, сматрају их као браћу, јер су ми били прави другови у невољи“.

Ото Вајс:

Ованки омо

(АФОРИЗМИ)

„Нашем времену недостаје паузе“ — рече један музичар. „Наше време има мало боје“ рече један сликар. „Наше време је без поезије“ рече један песник. „Наше време се смеје одвише“ рече један комичар. „Нашем времену недостаје прави сјај“ — рече један чистач обућа. И најзад један филозоф је рекао: „Наше би време било на свом месту да нисмо ми у њему“.

О пољупцу

— P. de G. —

Први пољубац треба сравнити са зетином у води. Као што зетин не може да потоне, тако и сто ни први пољубац не може да потоне у море — заборави.

Пољупци су разговори срца.

Године са својом густом копреном могу да скрију све миле и немиле успомене прошлости, али први пољубац никад.

Разно

Чиме се може писати по стаклу.

Многи би вероватно врло радо желео да на каквој чаши, флаши, вазни или каквом другом стакленом предмету напише понеку реч ради украса или успомене. Један руски хемичар пронашао је средство којим се може помоћу обичног пера писати по стаклу, тако да написана вода не опере. За ту сврху справи се извесна црвена боја, која се добија кад се у равним деловима смеша цинобер-боја, фирнајз и терпентинов зејтин. Смешу треба брижљиво измешати, затим умочити у њу перо и на сухом стаклету писати шта је по вољи.

Поменути боја се суши врло брзо, вода не може да је спере, али зато се врло лако и потпуно скине са обичним шпиритусом.

Ратна пошта

Петоро ситне деце са својом мајком моле свакога, ко би што знао о војном обвезнику трећепозивцу Панци Стојановићу IV чета III батаљон, XV пука Моравске Дивизије, да јави уредништву овога листа.

Лела Перифева

РОМАН из београдског живота

— Красна ова девојка, рећи ће гђа пуковничковица, кад је остала насамо са својим братом. — Често ми је криво, што ће за неки дан напустити нашу кућу! — Напустиће кућу! А због чега то? У колико ја видим, њојзи је овде врло добро, сви се са њоме опходило као са ближњом! — Да, то је све тако али, девојке ће кроз недељу две у Швајцарску, у пансионат! —

Овим сазнањем био је поражен. Он је у својој души осећао велику наклоност према девојчету.

Истина та наклоност наје била на чврстој основи, јер он се као човек који је дошао са стране није ни тренутка толико занео да помисли да је узме. Али као

сваки београдски господица и он је волео да се забавља. А Бога ми не би се устручавао ни од корачка даље. — Боже мој, резовнао је он толико пута, кад би у мислима представљао часове уживања са младом девојком. — Зар ја немам за тако што права. Ја сам богат и могу јој добро платити, а за њу сиротицу је новац главна ствар. Њојзи, као девојци из најниже класе може да чани само част да се назове мојом милосајцом!

Изазвана од служавке пуковничковица је отишла у кухињу, а Стеван је остао сам у соби и стао је да премишља.

— Дакле, она одлази! — разговарао је он шетајући по соба. — То није добро. Стао је на сред собе и дв-

го је мислио. Не, боље је што иде, ако до чега дође кућа сестрина ће бити одстрањена од непријатности. — И задовољан и уверен у успех отишао је у своју собу. После краћег времена вратио се натраг. Био је необично весео. У руци је држао писмо. Пажљиво моглећи да га ко не опаза он се полако довуче до врата која су водила кухињи и пошто се уверио да је у њој сама девојка, он је зовну.

МИСЛИ

— Скупља Вер —

Задобити пријатељство једнога човека, и одржати га, најпре ће се постићи ако је човек што даље од њега.

За мношину значи свака оптужба у исто време и пресуда.

Последње вести

Талијански фронт

Напредовање талијанских трупа

РИМ, 12 авг. — По подне 9 августа непријатељ је покушао препад на нашу линију која брани вис који сизази на Салези. И ако је овом нападу предходила јака артиљеријска ватра која је трајала и за време његовог извођења иако се непријатељ спремио и бомбама ипак је потпуно одбајен. На сектору Томликса опкољавање места разваја се методски и са сталним напредовањем. На Красу су ноћном акцијом наше трупе заузеле неколико врло јаких непријатељских ровова који су спречавали наше лево крило да напада. Одбили смо на лак начин слабе непријатељске нападе у зони Сеј Бузи.

„Арабик“

— Немци о торпедовању „Арабика“ —

БЕРЛИН, 12 августа.

„Локал Анцајгер“ јавља да је амерички посланик добио од министарства иностраних дела одговор да министарство царске морине нема никаквог извештаја о тобожњем торпедовању „Арабика“ и да је немогуће рећи да ли се то торпедовање може довести у везу са каквим немачким подморским бродом, пошто обавештења узета на лицу места тобожњег торпедовања нису јасна.

ока склопио и т. д. главно је да сваки има занимање. Наш стражар је сео на клупицу, лувка штапићем и нешто размишља. Шта је размишљао тих тренутака не зна се, али се сигурно зна, да је тога истога дана рекао својим друговима, да оне Швабе у рову више не може да гледа:

Већ је неколико месеца како су операције престале.

Вашиим командама потребни су тачнији извештаји о непријатељу, али је до њих врло тешко доћи. И једнога дана дошао је командант пука у Љ., да се договори са командантом и официрима Љ ског одреда како да се дође до неког непријатељског војника, од кога би се добило оно што се жели. Командант је био и отишао, али последица

његовог доласка била је припрема, како у материјалном тако и у људском погледу, за извршење једног дрског прелаза. Припремама је руководио потпоручник В. И. коме беше поверено ово деликатно предузеће. И зато га врло често видимо поред Дрине, час код овог стражара час код оног, пита их о броју непријатељских војника, распореду њихових стража и ровова у колико су могли да уоче. Понеком чичици поверио би свој задатак и упитао их као старе ратнике, пуне искуства, о месту прелаза, о начину хватању заседе, о поступку при нападу и о другим појединостима. Неки би то питање врло радо примили и препоручили ово или оно, а неки би сумњиво вртели главом. Био је и код нашег стражара, кога је нашао на

стражарском месту. На неколико питања, која му беше поставио официр, да одговори: „Господине потпоручниче, ја ћу бити вођа. За ништа се не брините!“

Официр га је посматрао још неколико тренутака, па га затим остави са пуним уверењем, да ће он бити најхрабрији међу храбрима, и да ће њиме на првом месту остварити идеју прелаза,

Кад се човек реши да нешто уради онда нема препрека. Дрина на изабратом месту имала је у средини аду. Шири рукавац Дрине био је с наше стране. Обала наша и непријатељска била је покривена шипрајем.

Чамца је био дотеран у Љ. одакле је требао бити пренесен на место прелаза. Добровољци су се пријави-

ли и тако исто дошли у Љ. Међу њима је и нама већ позната наш стражар, који се својски заузимао, да се прелаз изврши код оног ровова, али није могао никако за то да придобије официра. И збоља, место је ту било врло опасно. Он је и наименовао за вођу храбре гомилице људи — патроле српске војске.

Све је било готово, само се очекивала мена месеца, када ће под заштитом мрака весло шибнута по немирној површини.

Најзад давно жељене мрч не ноћи дођоше и они се увече 21 априла кретоше возећи чамца друмом поред Дрине ка месту славе Луковском штабу већ је јављено да су се они кренула, што је са радошћу примљено, кад одједном телефониста јави: — „Осовина на колима прсла је. Ве-

черас ништа веће бити.“

Лупа чамца као и граја нехотице произведена допре до ушију непријатељских стражара. Најпре једном, па још једном а затим неколико пута одјекну, нашим војницима тако добро познати, глас аустријских манлихерки и зрна поздравиле наше храбре војнике опомињући их, да свака дрскост има границе.

Даљи покрет чамца немогући је. Прелаз је одложен за сутра. Маскирани су чамца и нечујно се удаљили.

Пала је ноћ, ноћ без месечине. Наши храбри војници су сви на месту код чамца. Обавише га шињелима, које поскидаше са себе, да би избегли гандркање и лупу при уговару и превозу.

— Саршиће се —

КОНКУРС

На основу наређења VII пук. окр. команде Бр. 61997 Суд општине града Београда објављује конкурс канцеларије Скопске пешадијске подофицерске школе од 8 августа 1915 год. Обр. 366;

„По решењу Господина Министра Војног ФБОБр. 29133 од 6 августа тек. год. примиће се 15 августа 1915 год. у скопску пешад. подофицерску школу (30.) три стотине питомаца.

Кандидат треба да испуни ове услове:

1) Да је српски поданик што не доказати општин. уверењем;

2) Да није млађи од 17 ни старији од 20 година, што доказује крштеницом;

3) Да је свршио 4 разреда основне школе;

4) Да има родитељско или старатељско одобрење, влашћу потврђено да може ступити у школу, и

5) Ако кандидат не долази непосредно из школе, онда да општинским уверењем докаже, да је доброг владања и да није био осуђиван.

Сваки кандидат треба својелично да напише молбу и да се њом обавезе да пристаје на

услове прописане „Уредбом о подофицерској школи“.

Уз молбу сваки кандидат, према горњим условима, да приложи:

1) Уверење о поданству и владању;

2) Крштеницу;

3) Школску сведсбу; и

4) Влашћу потврђено одобрење родитеља или старатеља, са изјавом да у фамилији по оцу и мајци нема шкрофулозе, јектике и душевних болести.

Свака молба да буде снабдевена таксеном марком од 0.50 д.

Пријаве слати на адресу одмах Команданту Скопске пешадијске подофицерске школе — Скопље, а сви пријављени кандидати да предстану овој школи у Скопљу 15 августа у 7 часова пре подне ради лекарског прегледа, они који свима условима одговоре ступиће у школу 15 августа 1915 год.

Они питомци, који сврше школу са одличним и врло добрим успехом, имају права на полагање испита за чин официра.

Пријамни испит не полаже се.

По свршетку школе питомци се распоређују по пешад. пуковима као поднаредници, где даље служе за унапређење.

НОВО! НОВО! ФРАНЦУСКЕ РЕЧИ

распоредене логичким радом

Француско-Српски разговори

од
Др. К. ПЛЕЦА
професора француске гимназије
Цена дан. 1-50

ГИ ДЕ МОНАСАН

ПРИПОВЕТКЕ
МИС ХАРИЕТА
НАСЛЕДСТВО

превео
ГРГУР БЕРИЋ
професор

Цена дан. 2.

Најбоље дело чувеног
романсијера

МИЛОРАД ТИПСАРЕВИЋ

КРИЗА

МЕЂУНАРОДНЕ ЕТИКЕ

— ПОКУШАЈ АНАЛИСЕ НЕМАЧКЕ РАСЕ И ГРЕХОВА БЛОКА ЦЕНТРАЛНИХ (GERMANSKIH) ЕВРОПСКИХ СИЛА. —

Врло актуелно

Цена дан. 1-20

Књижарима уобичајени рабат

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА

Е. АЈХШТЕТ — МЛАЂИ

БЕОГРАД. — 272

2 5

Свесловенска Књижарница
отворена је.

НАГРАДИЛО

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ДУШАН МИЛ. ШИЈАЧКИ:

БАЛКАНСКИ РАТ

1912 — у слици и речи — 1913

ХИЉАДУ СЛИКА

свих погинулих и умрлих официра, војсковођа, градова, предела, ратних трофеја и т. д.

ХИЉАДУ ЧЛАНАКА

у којима су опширно и верно описане све веће борбе и херојска дела појединаца.

Осамдесет штампаних табела великог фолдо формата у двоструким врло елегантним тврдим корицама.

Цена 12 динара

„ДЕЛО“ и сва дневна штампа најлепше оценили.

ПОРУЧБЕ СЛАТИ:

Д. М. ШИЈАЧКИ Државна Штампарија
Београд.

Ко пошаље новац за четири књиге пету добија на дар.
250 8-10

О НЕМЦИМА

од

Д-р МИЛОША ТРИВУНЦ
професора универзитета

Цена повезано 2.50 дан.

КЊИЖАРА „НАПРЕДАК“
Београд, Кн. Михајлова 9.

248,3-3

ЛЕКМЕЗ И СУВЕ ШЉИВЕ

врло доброг квалитета продајем на више и на мање сасвим јефтиним ценом.

Примам у комисион коже и све друге ово земаљске производе.

Насављам на Нишкој пијаци и експедијем колонијалне и друге робе, најјефтиније.

Калман Б. Лебл

252 8-15 — комисионер

Ниш, преко пута општине

ОТКРИВЕНА ТАЈНА

НАШЕ БУДУЋНОСТИ

карте факиризма „о којима је писано у „Стражи“ изашле из штампе:

„Огледало будућности и карактера“

Цена „шпила“ само 0.60. Продавцима од 10—50 „шпила“ 30% рабат; од 50 на више 40% рабат. Шаље на доплату главно заступништво за целу Србију

СТЕВАН К. СТЕВЧИЋ

Гундулићев венац бр. 21.

Карте се могу добити у свима књижарама и дуваницима.

Имам на продају 600 буради

пекмезарских добрих; коме је потребно нека се обрати потписатоме:

Љубомир Ристић

271 2-20

хотелијер „Касине“ у Крушевцу.

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

Закупац сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту имам воде у флашама од $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупцу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где ће добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупцу

Љуб. Ристићу

183-27-

гостионичару хотел „Касина“ Крушевац.

ЧИТАЈ

КАФАНА

„АРАПИН“

Чича Панте Костића

МАКЕДОНСКА УЛИЦА

Точи сваки дан изврсно пиво из Парне Пиваре И. Бајлони и даје га:

чаша 0-30

кригла 0-50

Поред доброг пива, располаже и са мезелуком финим а јефтиним, —6—



ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерленвајна

Обреновића улица преко од „Руског Цара“ у НИШУ

Прима поруџбине печата и штампарија Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и соледно по умереној цени. На захтев шаље свој илустровани ценовник. 274 1-10

Прекопавање на Новом Гробљу

Суд општине града Београда извештава интересе оване да ће прекопавање 27 парцеле на Новом Гробљу ради зидања нових гробница отпочети 1 септембра ове године. Ко жели да из ове парцеле посмртне остатке пренесе у другу коју парцелу ради саране има се јавити Гробљанском одељењу Општине београдске.

Од Суда општине града Београда 12. августа 1915. год. у Београду НГБр. 1818.

269

2-3

Изјава захвалности

Не могу пропустити да и овим путем не изјавим највећу захвалност Његовом Високопреосвештенству Митрополиту Господину Димитрију који је чиниодејствовао при годишњем парастосу 14 о. м. моме добром супругу

† Сими Глигоријевићу

РЕНТИЈЕРУ

Такође велика хвала многобројном свештенству, и свима сродницима и пријатељима.

Ожалостена супруга МИЛЕВА

Нашем милом и нигда непрежаљеном, сину, супругу, оцу и брату

† Др. Николи Раденковићу

санитет, капетану и лекару општине свијатичке даваћемо полугодишњи помен 20 ов. мес. у цркви свијатичкој.

Ожалостени:

Мајка: Христина; супруга: Мирослава; син: Богдан; браћа: Сава, Тома, Душан, Раденко и Бошко; сестре: Марија и Ружница са осталом родбином. 273 2-3